

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΓΙΑ ΤΙΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΝΟΜΟΥ 5047/2023

Ο νέος νόμος 5047/2023 ενσωμάτωσε στην ελληνική έννομη τάξη την Οδηγία 2021/514 (DAC 7) αναφορικά με τη διοικητική συνεργασία στον τομέα της φορολογίας. Με την οδηγία αυτή βελτιώνεται η διαδικασία ανταλλαγής πληροφοριών και η αποτελεσματικότητα της συνεργασίας μεταξύ των φορολογικών αρχών των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον τομέα της φορολογίας εισοδήματος, του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ) και των λοιπών έμμεσων φόρων.

Ειδικότερα, με βάση το νέο νομοθετικό πλαίσιο οι διαχειριστές πλατφορμών της οικονομίας του διαμοιρασμού στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ανεξαρτήτως της έδρας τους, υποχρεούνται να συλλέγουν και να κοινοποιούν δεδομένα στις φορολογικές αρχές αναφορικά με τους πωλητές, οι οποίοι αξιοποιούν τέτοιου είδους πλατφόρμες προκειμένου να δραστηριοποιούνται σε τομείς όπως οι μισθώσεις ακίνητης περιουσίας και μέσων μεταφοράς καθώς και παροχής υπηρεσιών και πώλησης αγαθών.

Με την οδηγία DAC 7 θεσπίζονται νέες υποχρεώσεις και κανόνες δέουσας επιμέλειας σε ευρωπαϊκό επίπεδο που καταλαμβάνουν ευρύτερο φάσμα δραστηριοτήτων πέραν της βραχυχρόνιας μίσθωσης ακινήτων που διευκολύνονται μέσω χρήσης ψηφιακής πλατφόρμας και θα επιβάλλονται αυστηρές κυρώσεις σε περίπτωση μη συμμόρφωσης σε αυτές.

Ποιος είναι ο στόχος των νέων νομοθετικών διατάξεων που θεσπίζονται για τους φορείς εκμετάλλευσης πλατφόρμας;

Μέσω της χορήγησης αυτών των πληροφοριών στις φορολογικές αρχές επιτυγχάνεται ο ακριβέστερος προσδιορισμός της φορολογητέας ύλης κυρίως σε σχέση με τον φόρο εισοδήματος και τον ΦΠΑ, ενώ παράλληλα καθίσταται εφικτός ο έγκαιρος εντοπισμός και η αποτελεσματική αντιμετώπιση διάφορων μορφών φορολογικής απάτης, φοροδιαφυγής και φοροαποφυγής.

Συνάμα, μέσω της θεσμοθέτησης μιας τυποποιημένης διαδικασίας υποβολής στοιχείων των φορέων εκμετάλλευσης πλατφόρμας, στη φορολογική διοίκηση επέρχεται μείωση του διοικητικού κόστους, το οποίο προκαλείται από την υποχρέωση συμμόρφωσης των φορέων αυτών με αρκετά διαφορετικά εθνικά πρότυπα υποβολής στοιχείων στις διάφορες δικαιοδοσίες που δραστηριοποιούνται.

Ποιες είναι οι νέες υποχρεώσεις των φορέων εκμετάλλευσης πλατφόρμας;

Υποχρεώσεις δέουσας επιμέλειας: Οι φορείς εκμετάλλευσης πλατφόρμας υποχρεούνται να συλλέγουν και επαληθεύουν τα στοιχεία των πωλητών εφαρμόζοντας διαδικασίες δέουσας επιμέλειας.

Δηλωτικές υποχρεώσεις: Οι φορείς εκμετάλλευσης πλατφόρμας υποχρεούνται να υποβάλλουν στην αρμόδια ελληνική αρχή (ΑΑΔΕ) στοιχεία για κάθε δηλωτέο πωλητή, τα οποία στη συνέχεια η αρμόδια ελληνική αρχή κοινοποιεί, μέσω αυτόματης ανταλλαγής, στην αρμόδια αρχή του κράτους μέλους στο οποίο ο πωλητής είναι κάτοικος (ή στο οποίο βρίσκεται η ακίνητη περιουσία, αν ο πωλητής παρέχει υπηρεσίες μίσθωσης ακίνητης περιουσίας).

Ποιοι ορίζονται ως φορείς εκμετάλλευσης πλατφόρμας που υποχρεούνται σε υποβολή στοιχείων («Δηλώντες Φορείς Εκμετάλλευσης Πλατφόρμας»).

Με βάση την οδηγία DAC 7, ως φορέας εκμετάλλευσης πλατφόρμας ορίζεται κάθε οντότητα που συνάπτει συμβάσεις με πωλητές για τη διάθεση του συνόλου ή μέρους των υπηρεσιών μιας πλατφόρμας στους εν λόγω πωλητές.

Ένας φορέας εκμετάλλευσης πλατφόρμας οφείλει να δηλώσει στις ελληνικές αρμόδιες αρχές τις δραστηριότητες που πραγματοποιούνται μέσω της πλατφόρμας, είτε όταν έχει φορολογική κατοικία / έδρα / διοίκηση / μόνιμη εγκατάσταση στην Ελλάδα είτε, αν είναι εγκατεστημένος εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης, όταν διευκολύνει την πραγματοποίηση της δραστηριότητας πωλητών μέσω πλατφόρμας στην Ελλάδα ή δραστηριότητας σχετικής με τη μίσθωση ακίνητης περιουσίας που βρίσκεται στην Ελλάδα.

Επιπρόσθετα, στην έννοια της «πλατφόρμας» εντάσσεται κάθε λογισμικό, περιλαμβανομένου δικτυακού τόπου ή μέρους αυτού, και κάθε εφαρμογή, περιλαμβανομένων των εφαρμογών για φορητές συσκευές, που είναι προσβάσιμη από χρήστες και επιτρέπει σε πωλητές να συνδέονται με άλλους χρήστες για την πραγματοποίηση σχετικής δραστηριότητας, άμεσα ή έμμεσα, για τους εν λόγω χρήστες. Περιλαμβάνει επίσης κάθε ρύθμιση για την είσπραξη και πληρωμή αντιτίμου όσον αφορά τη σχετική δραστηριότητα. Ο σχετικός όρος δεν περιλαμβάνει λογισμικό που, χωρίς περαιτέρω παρέμβαση στην πραγματοποίηση σχετικής δραστηριότητας, επιτρέπει αποκλειστικά είτε την διεκπεραίωση πληρωμών είτε την καταχώριση διαφήμισης σχετικής δραστηριότητας από χρήστες είτε την ανακατεύθυνση ή μεταφορά χρηστών σε μια πλατφόρμα.

Ποιες είναι οι δραστηριότητες μέσω πλατφόρμας που πρέπει να δηλωθούν από τους φορείς εκμετάλλευσης πλατφόρμας («Σχετικές δραστηριότητες»);

Στις δραστηριότητες που πρέπει να δηλωθούν από τους φορείς εκμετάλλευσης πλατφόρμας συμπεριλαμβάνονται αφενός η μίσθωση ακίνητης περιουσίας καθώς και η παροχή προσωπικής υπηρεσίας και αφετέρου η πώληση αγαθών καθώς και η μίσθωση οποιουδήποτε μέσου μεταφοράς.

Ποιοι πωλητές πρέπει να δηλωθούν από τους φορείς εκμετάλλευσης πλατφόρμας («Δηλωτέοι Πωλητές»);

Θα πρέπει να δηλωθούν όλοι οι πωλητές, φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή οντότητες, που είναι κάτοικοι κάποιου κράτους μέλους ή εκμισθώνουν ακίνητη περιουσία που βρίσκεται σε κάποιο κράτος μέλος και οι οποίοι πραγματοποιούν κάποια από τις παραπάνω δραστηριότητες ή λαμβάνουν αντίτιμο σε σχέση με κάποια από τις παραπάνω δραστηριότητες κατά τη διάρκεια του ημερολογιακού έτους το οποίο αφορά η υποβολή στοιχείων («περίοδος αναφοράς»).

Ο νόμος υποδεικνύει ορισμένες κατηγορίες πωλητών, που εξαιρούνται από την υποχρέωση να δηλωθούν. Τέτοιες περιπτώσεις είναι οι:

- Κρατικές οντότητες.
- Εισηγμένες εταιρείες καθώς και εταιρείες που ελέγχονται από εισηγμένες εταιρείες.
- Οντότητες που πραγματοποιούν περισσότερες από δύο χιλιάδες (2.000) δραστηριότητες μίσθωσης ακίνητης περιουσίας μέσω πλατφόρμας κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς.

- Πωλητές που πραγματοποιούν λιγότερες από τριάντα (30) δραστηριότητες πώλησης αγαθών μέσω πλατφόρμας και για τις οποίες το συνολικό αντίτιμο δεν υπερβαίνει τα 2.000 Ευρώ κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς.

Ποια στοιχεία πρέπει να συλλέγουν οι φορείς εκμετάλλευσης πλατφόρμας για τους Δηλωτέους Πωλητές;

Οι δηλούντες φορείς εκμετάλλευσης πλατφόρμας στο πλαίσιο της δέουσας επιμέλειας που οφείλουν να επιδεικνύουν οφείλουν να συλλέγουν τα ακόλουθα στοιχεία:

A) Στην περίπτωση που ο πωλητής είναι φυσικό πρόσωπο:

- Το όνομα και το επώνυμο.
- Την κύρια Διεύθυνση.
- Κάθε ΑΦΜ που έχει χορηγηθεί στον εν λόγω Πωλητή, περιλαμβανομένου κάθε κράτους μέλους έκδοσης, και, ελλείψει ΑΦΜ, τον τόπο γέννησης του εν λόγω Πωλητή.
- Τον αριθμό μητρώου ΦΠΑ του εν λόγω Πωλητή, εάν υπάρχει.
- Την ημερομηνία γέννησης.

B) Στη περίπτωση που ο πωλητής είναι νομικό πρόσωπο:

- Την επωνυμία.
- Την Κύρια Διεύθυνση.
- Κάθε ΑΦΜ που έχει χορηγηθεί στον εν λόγω Πωλητή, περιλαμβανομένου κάθε κράτους μέλους έκδοσης.
- Τον αριθμό μητρώου ΦΠΑ του εν λόγω Πωλητή, εάν υπάρχει.
- Τον αριθμό μητρώου της επιχείρησης.
- Την ύπαρξη κάθε μόνιμης εγκατάστασης μέσω της οποίας πραγματοποιούνται σχετικές Δραστηριότητες στην Ένωση, εάν υπάρχει, αναφέροντας κάθε αντίστοιχο κράτος μέλος στο οποίο βρίσκεται μια τέτοια μόνιμη εγκατάσταση.

Ποια στοιχεία οφείλει να συγκεντρώσει ο φορέας εκμετάλλευσης πλατφόρμας στην περίπτωση που ο πωλητής διεξάγει «σχετική δραστηριότητα» μίσθωσης ακίνητης περιουσίας;

Στην περίπτωση που πωλητής διεξάγει σχετική δραστηριότητα η οποία περιλαμβάνει τη μίσθωση ακίνητης περιουσίας, ο δηλών φορέας εκμετάλλευσης πλατφόρμας συλλέγει τη διεύθυνση κάθε καταχωρισμένου ακινήτου και τον αντίστοιχο αριθμό κτηματολογίου -στην περίπτωση που έχει χορηγηθεί- ή τον ισοδύναμό του βάσει της εθνικής νομοθεσίας του κράτους μέλους όπου βρίσκεται. Στην περίπτωση που δηλών φορέας εκμετάλλευσης πλατφόρμας διευκόλυνε περισσότερες από 2.000 σχετικές δραστηριότητες μέσω της μίσθωσης καταχωρισμένου ακινήτου για τον ίδιο πωλητή ο οποίος είναι οντότητα, ο δηλών φορέας εκμετάλλευσης πλατφόρμας συλλέγει δικαιολογητικά έγγραφα, στοιχεία ή πληροφορίες ότι το καταχωρισμένο ακίνητο ανήκει στον ίδιο ιδιοκτήτη.

Ποιο είναι το χρονοδιάγραμμα για την ολοκλήρωση των υποχρεώσεων δέουσας επιμέλειας;

Γενικά, οι φορείς εκμετάλλευσης πλατφόρμας υποχρεούνται να ολοκληρώσουν τις υποχρεώσεις δέουσας επιμέλειας (συλλογή και επαλήθευση στοιχείων των πωλητών) μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου κάθε περιόδου αναφοράς, ενώ υπάρχουν και ειδικότερες προβλέψεις για πιο εξειδικευμένες περιπτώσεις.

Ποιο είναι το χρονοδιάγραμμα για την υποβολή των στοιχείων στην αρμόδια αρχή;

Οι φορείς εκμετάλλευσης πλατφόρμας πρέπει να υποβάλουν στην αρμόδια αρχή τα απαιτούμενα στοιχεία, το αργότερο έως τις 31 Ιανουαρίου του έτους που έπεται του ημερολογιακού έτους εντός του οποίου ο πωλητής ταυτοποιήθηκε ως Δηλωτέος Πωλητής (δηλαδή, τα στοιχεία που αφορούν στο έτος 2023 πρέπει να υποβληθούν μέχρι τις 31 Ιανουαρίου 2024).

Ποια στοιχεία υποβάλλονται στην αρμόδια αρχή από τους Φορείς Εκμετάλλευσης Πλατφόρμας;

Σύμφωνα με τις εφαρμοστέες διαδικασίες δέουσας επιμέλειας στη φορολογική διοίκηση υποβάλλονται τα ακόλουθα στοιχεία:

- Το όνομα, η διεύθυνση της έδρας, ο Αριθμός Φορολογικού Μητρώου (Α.Φ.Μ.) καθώς και η εταιρική επωνυμία της Πλατφόρμας.
- Κάθε Α.Φ.Μ. του Δηλωτέου Πωλητή, συμπεριλαμβανομένου κάθε κράτους μέλους έκδοσης, ή, ελλείψει Α.Φ.Μ., ο τόπος γέννησης του Δηλωτέου Πωλητή, ο οποίος είναι φυσικό πρόσωπο.
- Ο αριθμός καταχώρισης επιχείρησης στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.) του Δηλωτέου Πωλητή, ο οποίος είναι Οντότητα.
- Ο αριθμός μητρώου Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.) του Δηλωτέου Πωλητή, εφόσον υπάρχει.
- Η ημερομηνία γέννησης του Δηλωτέου Πωλητή, ο οποίος είναι φυσικό πρόσωπο.
- Το συνολικό Αντίτιμο που καταβλήθηκε ή πιστώθηκε κατά τη διάρκεια κάθε τριμήνου της Περιόδου Αναφοράς και ο αριθμός των Σχετικών Δραστηριοτήτων για τις οποίες καταβλήθηκε ή πιστώθηκε.
- Τυχόν αμοιβές, προμήθειες ή φόροι που παρακρατήθηκαν ή χρεώθηκαν από τον Δηλούντα Φορέα Εκμετάλλευσης Πλατφόρμας κατά τη διάρκεια κάθε τριμήνου της Περιόδου Αναφοράς.

Τι προβλέπεται για τη διασύνδεση των τερματικών EFT/POS με τη φορολογική διοίκηση;

Με βάση το άρθρο 27 του ν.5047/2023 οι οντότητες που είναι υπόχρεες να χρησιμοποιούν EFT/POS ημεδαπών ή αλλοδαπών παρόχων και δραστηριοποιούνται στην παροχή υπηρεσιών πληρωμών μέσω καρτών, υποχρεούνται να διασυνδέονται και να παρέχουν στη Φορολογική Διοίκηση πληροφορίες για τις συναλλαγές που εκτελούνται μέσω αυτών.

Επίσης, προβλέπεται η υποβολή δήλωσης συμμόρφωσης από την πλευρά των παρόχων, η οποία θα δημοσιοποιείται στον ιστότοπο της ΑΑΔΕ και θα αποτελεί προϋπόθεση για την έναρξη ή τη συνέχιση της νόμιμης λειτουργίας των σχετικών τερματικών POS στην ελληνική επικράτεια.

Ποιες είναι οι κυρώσεις σε περίπτωση μη υποβολής δήλωσης συμμόρφωσης;

Με βάση το άρθρο 29 του ν.5047/2023, στην περίπτωση της μη υποβολής δήλωσης συμμόρφωσης από την πλευρά των παρόχων, επέρχεται η παύση της νόμιμης λειτουργίας των EFT/POS και επιβάλλονται πρόστιμα έως 200.000 ευρώ για τους παρόχους, ενώ οι επιχειρήσεις που τα χρησιμοποιούν οφείλουν να τα αντικαταστήσουν εμπροθέσμως με άλλα που λειτουργούν νόμιμα, αλλιώς προβλέπονται πρόστιμα έως 10.000 ευρώ για τις επιχειρήσεις που εξακολουθούν να χρησιμοποιούν ακατάλληλα EFT/POS.

Ποιες είναι οι κυρώσεις σε περίπτωση μη συμμόρφωσης στην υποχρέωση παροχής πληροφοριών αναφορικά με τους πωλητές;

Με βάση τις διατάξεις του ν.5047/2023, στην περίπτωση που οι φορείς εκμετάλλευσης πλατφόρμας υποβάλλουν εκπρόθεσμα ή δεν υποβάλλουν καθόλου ή υποβάλλουν ελλιπείς/ανακριβείς πληροφορίες σχετικά με τους πωλητές καθώς και σε περίπτωση που δεν συνεργάζονται κατά τη διάρκεια ελέγχου ή δεν συμμορφώνονται με τις υποχρεώσεις τους σχετικά με την παροχή πληροφοριών κατόπιν αιτήματος της φορολογικής διοίκησης, επιβάλλονται πρόστιμα που ξεκινούν από 1.000 ευρώ και μπορούν να φτάσουν μέχρι και τις 500.000 ευρώ.

Παράλληλα, με βάση τις διατάξεις του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ΚΦΔ), προβλέπεται ότι η μη ανταπόκριση στο αίτημα της φορολογικής διοίκησης για παροχή πληροφοριών εντός της ταχθείσας προθεσμίας ή η παροχή στοιχείων που δεν ανταποκρίνονται στις προδιαγραφές του ως άνω αιτήματος συνεπάγεται τη διακοπή της πρόσβασης στους ιστότοπους των ψηφιακών πλατφορμών, από τους Παρόχους Υπηρεσιών Διαδικτύου με καταστατική έδρα ή με τόπο πραγματικής διοίκησης ή μόνιμη εγκατάσταση στην Ελλάδα κατά τα οριζόμενα στον Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (ΚΦΕ) ή στις Συμβάσεις Αποφυγής Διπλής Φορολογίας (ΣΑΔΦ) που έχει συνάψει η Ελλάδα, όταν η πρόσβαση διενεργείται από Διεύθυνση Διαδικτυακού Πρωτοκόλλου (Διεύθυνση IP) που βρίσκεται στην ελληνική επικράτεια.

Από πότε έχουν εφαρμογή οι νέες διατάξεις;

Η ισχύς του νέου νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης, δηλαδή από τις 7 Σεπτεμβρίου 2023.

Η πρώτη υποβολή στοιχείων από τους φορείς εκμετάλλευσης πλατφόρμας προς την αρμόδια αρχή θα πρέπει να γίνει μέχρι τις 31 Ιανουαρίου 2024 και θα αφορά στοιχεία περιόδου αναφοράς από 1^η Ιανουαρίου 2023, ενώ η πρώτη ανταλλαγή των πληροφοριών μεταξύ των αρμοδίων αρχών των κρατών μελών πρόκειται να γίνει μέχρι το τέλος Φεβρουαρίου 2024.